Svenska Röda Korsets uppförandekod

Svenska Röda Korset

Fastställd av till Svenska Röda Korsets styrelse den 15 juni 2026

Svenska Röda Korsets uppförandekod

Uppförandekodens omfattning och tillämpning

Uppförandekoden omfattar dig som är förtroendevald, anställd, delegat, frivillig, praktikant, studerande, konsult, arvoderad eller som har åtagit dig ett annat uppdrag för Svenska Röda Korset i Sverige och/eller utomlands. Uppförandekoden gäller i sin helhet även i länder där regelverk är mer tillåtande än i Sverige. Uppförandekoden gäller för Svenska Röda Korset, Röda Korsets Högskola, Röda Korsets Ungdomsförbund samt Röda Korsets kretsar. Dessa benämns sammantaget som Röda Korset och personerna som omfattas benämns som rödakorsare.

Uppförandekoden bygger på Internationella rödakors- och rödahalvmånefederationens Code of Conduct.

Du ska noga läsa igenom och ta till dig uppförandekoden. Det är din skyldighet att känna till, förstå och efterleva våra grundprinciper och stadgar, samt att hålla dig välinformerad om gällande policyer och riktlinjer inom de olika verksamheterna. Du ska följa alla tillämpliga lagar och inte göra något som kan skada Röda Korset, dess representanter eller en eventuell tredje part som vi arbetar tillsammans med.

Röda Korsets ordförande, chefer och frivilligledare ska föregå med gott exempel. Om du har frågor om etik eller vill rapportera överträdelser står de till ditt förfogande.

Uppförandekodens 12 punkter

1. **Sätt dig in i och följ de fastställda riktlinjer, avtal och rutiner som finns i den verksamhet du arbetar inom.** Du är skyldig och ansvarar för att delta i de obligatoriska utbildningarna som ditt uppdrag kräver.

2. **Behandla alla med respekt och värdighet**
   Genom att alltid uppträda korrekt mot de människor du möter, bidrar du till att skapa tillit, förtroende och respekt. Du är som rödakorsare medansvarig för att skapa ett gott samarbetsklimat.

   Röda Korset har nolltolerans mot alla former av diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier. Det innebär att du ska behandla alla människor med respekt och inte negativt särbehandla, trakassera eller diskriminera någon enskild person eller grupp, på grund av etnisk eller social bakgrund, kön, könsöverskridande identitet eller könsuttryck, ålder, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionsnedsättning eller funktionsvariation, språk eller politisk uppfattning.

3. **Värna om människors personliga integritet**
   Ditt uppförande gentemot andra ska alltid vara grundat på respekt för deras integritet, kultur och levnadsmönster. Detta är särskilt viktigt i mötet med människor i utsatta situationer.

4. Alla former av sexuella övergrepp och köp av sexuella tjänster är förbjudna[1]

Som rödakorsare ska du ta aktivt avstånd från sexuellt utnyttjande och exploatering. Att uppmärksamma barn och risker kring sexuellt utnyttjande och exploatering är särskilt viktigt. Du får inte ha sexuella kontakter eller på något annat sätt agera med sexuella avsikter mot människor, som du i din egenskap av rödakorsare ska stödja.

För rödakorsare är det förbjudet att surfa på internetsidor med pornografiskt material på teknisk utrustning som tillhör Röda Korset, liksom att sprida pornografiskt material samt köpa sexuella tjänster.

5. Förvalta resurserna på rätt sätt

Röda Korsets ekonomiska resurser kommer från bland annat medlemmar, allmänheten, givare, stat och kommun inklusive statliga utbildnings- och forskningsmedel. Du ska använda Röda Korsets resurser – personella, ekonomiska och materiella – på ett ansvarsfullt sätt och till de ändamål de är avsedda för. Du ska bedöma om utgifterna är försvarbara, när du fattar beslut i verksamheten. All utrustning som tillhandahållits av Röda Korset ska återlämnas efter avslutat uppdrag.

6. Missbruka inte din förtroendeställning

När du har uppdrag för Röda Korset kan du komma i kontakt med människor som är eller upplever sig vara i beroendeställning till dig. Det kräver att du agerar insiktsfullt utifrån din position och att du alltid agerar förtroendeingivande. Du får inte heller utnyttja din position till att ge dig själv eller andra otillbörliga fördelar.

7. Motverka alla former av bedrägeri och korruption

Du får inte medverka till bedrägeri och korruption. Korruption innebär att utnyttja sin ställning för att uppnå otillbörlig fördel för egen eller annans vinning. Du får till exempel inte ge eller ta emot mutor i form av pengar, gåvor, sexuella tjänster eller andra förmåner till enskilda eller grupper i utbyte mot tjänster. Det kan räknas som muta även om det inte finns ett syfte för gåvogivaren att få en förmån.

Om personer eller grupper ändå vill visa dig sin uppskattning i form av blommor, choklad eller andra minnesgåvor, måste värdet vara ringa så att inte skattskyldighet inträder enligt svensk skattelagstiftning.

8. Var alkohol- och drogfri i arbetet

Röda Korset kräver alkohol- och drogfrihet i arbetet. Du får aldrig bjuda på alkohol med Röda Korsets medel vid fester, middagar eller representation. Ett undantag finns: vid middagar med internationella gäster i Sverige eller utomlands. I detta fall tillåts en måttlig alkoholförbrukning (öl och vin) om representationen har godkänts i förväg av ordförande, närmaste chef eller frivilligledare.

Det finns tillfällen då vin och öl ingår i umgängesformen, till exempel vid middagar i samband med konferenser, utbildningar och utlandsresor. Då kan du själv köpa alkoholhaltiga drycker, men som rödakorsare förväntas du vara måttfull. Sammankomster anordnade i Röda Korsets Ungdomsförbunds regi ska vara alkoholfria enligt deras egna centralt fattade beslut

I samband med bilkörning är alkoholförbrukning förbjudet liksom i alla sammanhang innehav eller bruk av droger, även i länder där reglerna är mer tillåtande än i Sverige.

1 Följande gemensamma definitioner av ”sexuellt övergrepp”, ”sexuell exploatering” och ”sexuellt våld” har antagits av Inter-Agency Standing Committee Task Force on Gender and Humanitarian Assistance: ”Sexuellt övergrepp” är faktisk eller hotad fysisk kränkning av sexuell natur, antingen genom tvång eller under ojämlika eller påtvingade förhållanden. ”Sexuell exploatering” är varje faktisk eller försök till utnyttjande av en persons sårbarhet, maktobalans eller förtroendeställning i sexuellt syfte, inklusive – men inte begränsat till – att dra ekonomisk, social eller politisk nytta av en annan persons sexuella exploatering. ”Sexuellt våld” är varje sexuell handling, försök att genomföra en sexuell handling, oönskade sexuella kommentarer eller inviter, eller handlingar som syftar till att exploatera en persons sexualitet genom tvång, hot om skada eller fysiskt våld, av någon person oavsett relation till den utsatta och i vilken miljö som helst, inklusive – men inte begränsat till – hem och arbete. Sexuellt våld kan ta många former, såsom våldtäkt, sexuell slavhandel och/eller trafficking, påtvingad graviditet, sexuella trakasserier, sexuell exploatering och/eller övergrepp samt påtvingad sterilisering.

9. Motverka inte Röda Korsets verksamhet, stadgar och grundprinciper

Röda Korset är en opartisk och neutral organisation, men det hindrar inte att du som rödakorsare kan vara ansluten till politisk, religiös eller annan idéburen organisation. Däremot ska du inte vara aktiv i organisationer och sammanhang som direkt motarbetar Röda Korsets verksamhet, stadgar och grundprinciper. Om du själv agerar på ett sätt som inte överensstämmer med stadgarna eller Röda Korsets grundprinciper kan du bli utesluten eller avstängd. Exempel kan vara yttrande, hot, uppträdande och/eller skrivelse.

Respektera skyddsemblemen det röda korset, den röda halvmånen och den röda kristallen. Använd dem enbart i enlighet med gällande bestämmelser. Rapportera eventuell felaktig användning.

10. Hantera information med diskretion och gott omdöme

Under arbetet, studierna och efter avslutat uppdrag ska du som rödakorsare iaktta full diskretion med konfidentiell information som rör enskild person.

Du har som privatperson rätt att fritt uttrycka dina åsikter i olika frågor. Men du får inte uttala dig i media som representant för Röda Korset i frågor som ligger utanför ditt ansvarsområde. Detta är viktigt att tänka på vid exempelvis privat bloggning, i sociala medier eller i annan kommunikation.

Som kretsordförande kan du, eller någon som du har utsett till talesperson, företräda den egna kretsens verksamhet, men i frågor som rör Röda Korsets verksamhet på nationell eller internationell nivå måste du kontakta Svenska Röda Korsets pressekreterare som bedömer vem som ska uttala sig.

Ordförande och generalsekreterare är officiella talespersoner för Svenska Röda Korset och rektor är officiell talesperson för högskolan. Dessa avgör ytterst vem som ska framträda i aktuella frågor.

11. Följ Röda Korsets säkerhetsföreskrifter

Du är skyldig att ta del av och följa de riktlinjer och anvisningar som gäller säkerhet och krisberedskap. Du är också skyldig att följa de anvisningar som ordföranden, generalsekreteraren, kretsordföranden, lärare vid Högskolan eller ansvarig chef utfärdar vid varje akut situation. Tänk också på att inte utsätta andra för risker.

När du reser utomlands på uppdrag av Röda Korset ska du informera dig om säkerhetsläget i det land eller den region du ska besöka och genomgå anvisad säkerhetsutbildning och följa anvisade föreskrifter.

12. Verka för hållbar utveckling

Som en del av vårt uppdrag att hindra och lindra mänskligt lidande ansvarar vi för hållbar utveckling i alla våra verksamheter och aktiviteter.

Ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet innebär att Röda Korset föregår med gott exempel. Röda Korsets strävan är att minimera miljöpåverkan och vara en klimatmedveten organisation. Vi ser oss själva som en aktör som kan bidra till en långsiktig trygg samhällsutveckling. Vi tar ekonomiskt ansvar genom att hushålla med våra resurser.

Vid överträdelse av uppförandekoden

Det är vårt gemensamma ansvar att följa uppföljandekoden men även att påtala och vid behov rapportera om allvarliga avvikelser.

Rapportering enligt normala informations- och rapporteringskanaler

Röda Korset strävar efter en öppen och tillåtande kultur där vi kan lyfta och påtala fel och brister i verksamheten och på arbetsplatsen för att kunna åtgärda dessa och på så sätt kontinuerligt utvecklas. Om du ser något som är, eller som du misstänker är olagligt eller strider mot Röda Korsets uppförandekod eller andra interna regler, ska du rapportera detta. Du ska i första hand vända dig till din frivilligledare, ordförande, chef, lärare eller rektor. De är skyldiga att vidta lämpliga åtgärder för att hantera de ärenden de har fått kännedom om. Den som inte följer uppförandekoden kommer att få en påföljd, som ska stå i proportion till förseelsens art. All brottslig eller misstänkt brottslig verksamhet kommer att polisanmälas.

Ärenden som gäller frivilliga och förtroendevalda, eller kretsanställda, ska rapporteras till frivilligledaren alternativt kretsordföranden. Kretsstyrelsen ska hantera ärendet. Ärenden som gäller kretsordförande ska rapporteras till regionrådets ordförande eller till Svenska Röda Korsets styrelse genom Uppföljningsutskottet.

Svårlösta fall kan föras vidare till regionrådet och ytterst till Svenska Röda Korsets styrelse.

Ärenden som gäller anställda ska rapporteras till berörd chef. Chefen ska hantera ärendet och vid behov ta stöd av Human Resources (HR). Facklig organisation kan bistå medarbetaren. Om du är anställd och din chef är inblandad i ärendet som du vill rapportera, eller inte har hanterat ditt ärende på ett trovärdigt sätt, ska du rapportera till närmast högre chef eller dennes chef. Du kan också vända dig till HR för råd och stöd.

Studenter vid Röda Korsets Högskola som vill rapportera ett ärende ska i första hand göra det till sin lärare. Om läraren är inblandad i ärendet ska rapportering ske till studierektor. Om lärare eller studierektor är involverade i ärendet, eller om ärendet inte har hanterats på ett trovärdigt sätt, ska rapportering ske till rektor.

Ärenden hanteras med hög integritet och uppgifter som framkommer kommer endast att delges personer som är eller behöver vara involverade för att hantera ärendet.

Anmälan av visselblåsarärende

Den så kallade visselblåsarlagen (Lagen (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden) gäller vid rapportering i ett arbetsrelaterat sammanhang av information om missförhållanden som det finns ett allmänintresse av att de kommer fram. Det kan exempelvis gälla frekventa och systematiska missförhållanden som det finns ett samhällsintresse av att de avhjälps eller avbryts.

Visselblåsarlagen gäller också vid rapportering i ett arbetsrelaterat sammanhang av information om missförhållanden som exempelvis strider mot EU-regler, till exempel dataskyddsförordningen, eller andra nationella regler som kompletterar EU-regler. Det ska då vara fråga om allvarliga överträdelser mot uppförandekoden, exempelvis korruption, muta, bestickning, bedrägeri, stöld, jäv, förfalskning, bokföringsbrott och annan överträdelse av redovisnings- och skattelagstiftning, olämplig bisyssla eller annan situation där någon får privat vinning eller fördel på grund av sin tjänste- eller förtroendeställning. Det kan också röra allvarliga oegentligheter som rör enskildas liv och hälsa, som till exempel allvarliga

miljöbrott, stora brister i säkerheten på en arbetsplats och mycket allvarliga former av diskriminering och trakasserier på systematisk basis. Information som endast rör den rapporterande personens egna arbets- eller anställningsförhållande omfattas normalt inte av visselblåsarlagen.

I enlighet med visselblåsarlagen ska du som misstänker allvarliga missförhållande ha möjlighet att påtala detta genom så kallad visselblåsning. I Röda Korset sker detta genom anmälan till Röda Korsets visselblåsarfunktion.

Denna funktion kan även användas när du av något skäl inte kan eller vill använda normala informations- och rapporteringskanaler enligt ovan.

Visselblåsarfunktion

Visselblåsarfunktionen administreras av en extern part, revisionsbolaget PwC, för att säkerställa visselblåsarens anonymitet samt för att säkerställa att ärenden når och följs upp av respektive organisations visselblåsargrupp. Visselblåsargrupper finns hos Svenska Röda Korset som inkluderar kretsarna, liksom för Röda Korsets Högskola och för Röda Korsets Ungdomsförbund. På Svenska Röda Korset utgörs visselblåsargruppen av Svenska Röda Korsets styrelses presidium, tillsammans med två av generalsekreteraren utsedda ledningsgruppsledamöter. Visselblåsargruppen på Röda Korset Högskola och Röda Korsets Ungdomsförbund utses av deras respektive styrelse. Respektive organisations visselblåsargrupp tar endast del av de ärenden som rör sin organisation och beslutar om hur ärenden fortsatt ska hanteras.

Visselblåsarfunktionen består av en webbaserad rapporteringskanal genom vilken den rapporterande personen kan rapportera både skriftligt och muntligt samt boka tid för fysiska möten. Visselblåsarfunktionen ersätter inte möjligheten att rapportera om missförhållanden till närmaste chef eller dennes chef, utan ska ses som ett komplement till dessa.

Rapportering kan göras i den webbaserade rapporteringskanalen via en länk som finns på respektive organisations externa hemsida/intranätet under rubriken Visselblåsning. I den webbaserade rapporteringskanalen kan rapportering göras skriftligen via ett formulär som guidar den rapporterande personen genom ett antal frågor i syfte att precisera lämnad information. Rapportering kan också ske muntligt i den webbaserade rapporteringskanalen genom en funktion för röstmeddelande. Den rapporterande personen kan via den webbaserade rapporteringskanalen även boka ett fysiskt möte med mottagarfunktionen på PwC. Den rapporterande personen kan alltid välja att vara anonym.

Av rapporteringen bör följande framgå:

- Vilken typ av oegentlighet eller överträdelse som har observerats
- Vilka aktörer som kan kopplas till händelsen
- När och var händelsen skett

Personerna inom såväl den externa mottagningsfunktionen på PwC som respektive organisations visselblåsargrupp har tystnadsplikt. Endast särskilt utsedd personal inom PwC tar emot och hanterar inkomna ärenden.

Du som rapporterar ärendet kommer att få återkoppling som bekräftar att anmälan har mottagits och hur ärendet kommer att hanteras. Återkoppling till rapporterande person samt gallring av inkomna ärenden sker i enlighet med rådande lagstiftning. Du kan göra en anmälan och känna dig trygg i förvissningen att Röda Korset vill att problem ska lyftas fram och lösas.

Arbetsgång vid utredning av visselblåsarärenden

1. Utredningen

1.1 En anmälan genom visselblåsning innehåller personuppgifter och uppgifterna behandlas enligt gällande lagstiftning om hantering av personuppgifter.

1.2 När ett ärende inkommer görs en första bedömning av eventuellt jäv av PwC. Om ärendet omfattar någon av mottagarna i Röda Korsets visselblåsargrupp, eller om en mottagare på något annat sätt anses vara jävig, kommer denna eller dessa personer inte inkluderas i den fortsatta hanteringen. Om samtliga i Röda Korsets visselblåsargrupp anses jäviga kommer ärendet vidarebefordras till en alternativ mottagare hos Röda Korset.

1.3 En rapport inlämnad via visselblåsarfunktionen ska alltid hanteras konfidentiellt. Inkomna rapporter mottas av PwC som genomför en första bedömning om anmälan i stället borde hanteras enligt Röda Korsets normala interna informations- och rapporteringskanaler. Om så är fallet meddelas detta av PwC till visselblåsaren. Om anmälan bedöms vara av sådan karaktär att det bör hanteras inom visselblåsarfunktionen genomför PwC en initial kategorisering samt ger förslag på vidare åtgärder av det inkomna ärendet och skickar sedan ärendet, tillsammans med bedömningen, vidare till visselblåsargruppen för vidare handläggning.

Visselblåsargruppen bedömer inrapporterade uppgifter och fattar därefter beslut om dessa utgör ärenden som bör utredas vidare samt om utredningen ska hanteras internt eller om en extern part ska utreda ärendet.

1.4 När misstanke om allvarlig överträdelse riktas mot ledamot av Svenska Röda Korsets styrelse, ledningsgrupp eller annan tjänsteperson i chefsställning inom tjänstepersonorganisationen ska extern utredare anlitas. Visselblåsargruppen beslutar om extern utredare ska anlitas baserat på initial bedömning från PwC enligt 1.3. I bedömningen av om det föreligger ett allvarligt missförhållande eller en allvarlig överträdelse ska den definition som beskrivs ovan i avsnittet Anmälan av visselblåsarärende vara vägledande.

1.5 Den som har gjort en anmälan får inom sju dagar information om hur ärendet kommer att hanteras samt vidare återkoppling inom tre månader i de fall utredning tillsätts. En anmälan genom visselblåsning ska utredas så snabbt som möjligt. Anmälaren ska också få återkoppling under den tid som ärendet hanteras i de fall ärendet tar längre tid att utreda.

2. Utredningens avslutande

2.1 När utredningen avslutats ska den som har gjort en anmälan informeras om det, vilken bedömning som har gjorts och vilka eventuella åtgärder som har vidtagits eller kommer att vidtas med anledning härav, där så är lämpligt eller möjligt.

2.2 Efter det att Röda Korsets utredning och eventuella åtgärder med anledning därav eller en polisutredning eller utredning av annan myndighet har avslutats, ska uppgifterna som framkommit genom anmälan lagras så länge som det är nödvändigt, dock inte längre än två år efter att ärendet har avslutats. Om utredningen föranlett någon åtgärd från Röda Korset, får uppgifterna behållas endast om det är nödvändigt för att dokumentera grunden för åtgärden. I de fallen inkommen anmälan ej bedöms vara av sådan karaktär att den ska hanteras av visselblåsarfunktionen raderas uppgifter snarast möjligt.

3. Information till den anmälde

3.1 Den som har blivit anmäld genom visselblåsning ska informeras om att en anmälan har gjorts så snart det är möjligt utan att äventyra möjligheten att effektivt undersöka påståendena eller samla underlag och eventuella bevis. Om utredningen leder till en polisanmälan eller utredning av annan myndighet ska den anmälde informeras så snart det kan ske utan att äventyra den utredningen.

3.2 Den information som ges från Röda Korset till den eller de anmälda ska innehålla följande uppgifter:

- vem som handlägger anmälan,
- vad ärendet gäller, samt
- vilka funktioner inom Röda Korset som kan få del av uppgifterna.

3.3 När utredningen har avslutats informeras den anmälde om detta. Den anmälde får då också information om vilka åtgärder som har vidtagits under utredningen, Röda Korsets bedömning samt eventuellt ytterligare åtgärder som Röda Korset avser att vidta. Sådan information ska dock inte lämnas om det kan äventyra en pågående eller kommande utredning av polisen eller annan myndighet.

Årlig rapport

Visselblåsargrupperna ska årligen, till respektive styrelse för Svenska Röda Korset, Röda Korsets Högskola och Röda Korsets Ungdomsförbund, lämna en rapport med uppgifter om antal inkomna ärenden och status på eventuellt pågående utredningar för respektive organisation.

Foto framsida: Marie Sparréus. Original: Heed & Heed AB | Sept 2026

Svenska Röda Korset

Svenska Röda Korset
Lindhagensgatan 126, Box 30182, 104 25 Stockholm
Telefon 08 452 46 00 | E-mail: info@redcross.se | www.rodakorset.se